

§73

KS2020/183

Svar på socialnämndens begäran om att frångå kommunens ekonomiska styrprinciper

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige avslår socialnämndens begäran och beslutar att inte tillåta socialnämnden att frångå Bollebygds kommuns styrmodell inkl. ekonomiska styrprinciper, och därmed inte låta socialnämnden få två år, 2020 och 2021, på sig att få en budget i balans. Om nämnden ska tillåtas frångå de ekonomiska styrprinciperna ska åtgärder vara framtagna 2020 för att få full effekt 2021, vilket innebär att socialnämnden ska ha en budget i balans vid ingången av 2022.

Reservation

Lars-Erik Olsson (S) reserverar sig mot arbetsutskottets beslut till förmån för eget förslag.

Ärendet

Socialnämnden begär på sitt sammanträde 2020-04-21, § 18, att kommunfullmäktige ska besluta att nämnden får frångå kommunens ekonomiska styrprinciper, för att kunna arbeta för att få budget i balans 2021. Prognosen efter juni 2020 visar på ett underskott motsvarande 13,3 mnkr. Förvaltningschef gör bedömningen att 1,5 mnkr möjligen kan hämtas hem 2020. Kvarstår då 11,7 mnkr där socialnämnden inte har vidtagit åtgärder i tillräcklig utsträckning, för att få en budget i balans 2020.

Socialnämnden har förutsättningar för att få en budget i balans. I jämförelse med andra kommuner har socialnämndens verksamheter generellt en hög kostnad. Ställs kostnaderna i relation till den förväntade kostnaden med hänsyn taget till de faktorer som ingår i utjämningsystemet, och därmed ligger till grund för kommunens utjämningsbidrag, är kostnaderna mycket höga. Inom äldreomsorgen har kostnaderna ökat med ca 10 % mellan 2017 och 2019. Kostnaden per invånare ligger ungefär i nivå med riket i övrigt och Sjuhäradskommunerna. Med hänsyn taget till de faktorer som ingår i utjämningsystemet, t.ex. civilstånd, ohälsa, andel födda utanför Norden och restider inom hemtjänsten, så har Bollebygds kommun en kostnad som är 8 mnkr högre än förväntat. Inom individ- och familjeomsorgen ses en kraftig kostnadsökning på ca 50 % mellan 2017 och 2019, kostnaden ligger ca 25 % över genomsnittet i Sjuhäradskommunerna och 15 % över riket. Detta trots att Bollebygds kommun bör ha betydligt lägre kostnader i relation till sin befolkningsstruktur. Kostnaden för individ- och familjeomsorgen är 21 mnkr högre än förväntat i relation till faktorerna i utjämningsystemet. Inom funktionsnedsättning märks också en relativt stor kostnadsökning mellan 2017 och 2019, ca 20 %. Bollebygds kommun har även här en högre kostnad jämfört med utjämningsbidragen, ca 6 mnkr, men ungefär samma kostnad räknat per invånare. Sammanfattningsvis är kostnaden per invånare för äldreomsorgen och inom funktionsnedsättning i nivå med riket, men sett till kommunens befolkningsstruktur och

demografi borde kostnaderna vara lägre. För individ- och familjeomsorgen är kostnaderna höga både i relation till utjämningsystemet och i kostnad per invånare. Summerar man alla delarna för socialnämndens verksamheter och ställer det i relation till vad kommunen får i utjämningsbidrag så är alltså kostnaderna ca 35 mnkr högre vilket motsvarar ca 18 % av hela nämndens budget.

Det framgår tydligt i de nu gällande ekonomiska styrprinciperna att i de fall en nämnds uppföljning visar på ett negativt resultat vid årets slut ska förvaltningschef skyndsamt redovisa åtgärder som leder till ett nollresultat vid årets slut. Nämnden ska senast vid kommande nämndmöte efter det att en negativ prognos presenterats besluta om åtgärder syftande till ett nollresultat. Vid kommande uppföljningar under året ska nämnden redovisa vilken effekt de beslutade åtgärderna förväntas få, dvs ifall åtgärderna är tillräckliga eller om nya beslut behöver fattas. Det finns inget stöd i de ekonomiska styrprinciperna som gör att en nämnd ska tillåtas att inte vidta åtgärder innevarande år. Då det i början av året inte fanns tillräckligt med underlag eller analys för att förstå orsaken till underskottet behövdes en genomlysning först göras. Trots att en genomlysning gjorts av individ- och familjeomsorgen är för få åtgärder, inom hela socialnämndens ansvarsområde, vidtagna under 2020 för att få en budget i balans.

Socialnämnden kommer inte att klara av att få en budget i balans 2020 då för få åtgärder är vidtagna. Att socialnämnden behöver ytterligare tid för att få en budget i balans är helt klart men detta kräver att kraftiga, konkreta åtgärdsförslag läggs fram av socialförvaltningen samt att socialnämnden måste fatta beslut som genererar stora sänkta kostnader. Om nämnden ska tillåtas frångå de ekonomiska styrprinciperna ska åtgärder vara framtagna 2020 för att få full effekt 2021, vilket innebär att socialnämnden ska ha en budget i balans vid ingången av 2022.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att inte tillåta socialnämnden att frångå Bollebygds kommuns styrmodell inkl. ekonomiska styrprinciper, och därmed inte låta socialnämnden få två år, 2020 och 2021, på sig att få en budget i balans.

Ledamöternas förslag till beslut

Lars-Erik Olsson (S) föreslår bifall till socialnämndens förslag; För att socialförvaltningen på bästa sätt ska kunna arbeta med den handlingsplan som ska leda till att få budget i balans begär socialnämnden att kommunfullmäktige fattar ett beslut vid nästa sammanträde gällande att socialnämnden får frångå kommunens ekonomiska styrprinciper och jobba för att få budget i balans 2021.

Michael Plogell (FR) föreslår följande lydelse; Kommunfullmäktige avslår socialnämndens begäran och beslutar att inte tillåta socialnämnden att frångå Bollebygds kommuns styrmodell inkl. ekonomiska styrprinciper, och därmed inte låta socialnämnden få två år, 2020 och 2021, på sig att få en budget i balans. Om nämnden ska tillåtas frångå de ekonomiska styrprinciperna ska åtgärder vara framtagna 2020 för att få full effekt 2021, vilket innebär att socialnämnden ska ha en budget i balans vid ingången av 2022.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag; dels Lars-Erik Olssons (S), dels Michael Plogells (FR) samt kommunstyrelseförvaltningens. Ordföranden konstaterar först att förvaltningens förslag är huvudförslag. För att få ett motförslag till huvudförslaget ställer ordföranden Lars-Erik Olssons (S) förslag mot Michael Plogells (FR) förslag, och finner att arbetsutskottet antar Michael Plogells (FR) förslag som motförslag. Därefter ställer ordföranden förvaltningens förslag mot Michael Plogells (FR) förslag och finner att arbetsutskottet beslutar enligt Michael Plogells (FR) förslag.

Reservation

Lars-Erik Olsson (S) reserverar sig mot arbetsutskottets beslut till förmån för eget förslag.

Beslutsunderlag

- Svar på socialnämndens begäran om att frångå kommunens ekonomiska styrprinciper
- Protokollsutdrag § 18, Begäran från socialnämnden om att frångå kommunens styrprinciper

Skickas till

Kommunstyrelsen